

Su bida . . .
Un meta:
ENSEÑANZA

Su bida . . .

Un meta:

ENSEÑANZA

Ten Geleide

Volgaarne voldoe ik aan het verzoek van de samenstellers van een vriendenboek gewijd aan Felipe B. Tromp om een "ten geleide" te schrijven.
In de korte tijd dat ik in mijn hoedanigheid van Minister van Onderwijs met de heer Tromp heb kunnen samenwerken, heb ik een diep respect gekregen voor zijn gedegen vakmanschap en zijn betrouwbaarheid als ambtenaar.
De heer Tromp is een zeer bekende persoonlijkheid in onze gemeenschap. Er zijn maar weinig Arubanen die hem niet kennen en hogelijk waarderen.
Ook op de andere eilanden, waar zijn werkzaamheden hem vaak brachten, telt hij talloze vrienden.
De heer Tromp is een van de Arubanen, die reeds in een vroeg stadium naar Nederland werden uitgezonden, om daar een opleiding te ontvangen, teneinde later hun land optimaal te kunnen dienen.
De heer Tromp koos het beroep van onderwijzer en eenmaal teruggekeerd naar zijn geboorteland, heeft hij jarenlang gewerkt aan het onderwijs en de opvoeding van de Arubaanse jeugd.
Honderden jongens heeft hij in de loop der jaren in de klas gehad. Met grote ijver en toewijding heeft hij deze jongens niet alleen een verstandelijke vorming gegeven, maar hij heeft hen ook, door zowel woord als voorbeeld, op weg naar de volwassenheid begeleid.
De heer Tromp was een geliefde onderwijzer en een gewaardeerde collega op de scholen waar hij heeft gestaan; ook in kringen van de ouders was hij een geziene figuur: eerlijk en betrouwbaar en altijd bereid iedereen te helpen waar hij maar kon.

Geen wonder dat van vele kanten een beroep werd gedaan op deze oprechte Arubaan, in een tijd dat ons volk in volle ontwikkeling was en de medewerking van figuren als deze sterk behoefde.
De heer Tromp doorliep vele rangen in ons onderwijsstelsel; hij deed dienst op meerdere lagere scholen op ons eiland, later behaalde hij bij-akten, zodat hij ook aan de Mulo les kon geven en ook heeft hij enige tijd zijn diensten verleend aan de opleiding van onze jongeren bij het technisch onderwijs. Later verliet hij de klas en mocht hij als inspecteur leiding geven aan de groei en ontwikkeling van ons gehele onderwijs. Jarenlang heeft hij op voorbeeldige wijze de Mulo-examens georganiseerd en geleid. Hoeveel van onze jongens en meisjes hebben in de loop der jaren niet een Mulo-diploma uit zijn handen mogen ontvangen. Voor eenieder had hij daarbij een hartelijk woord van gelukwensen en de beste wensen voor de toekomst en wanneer de gelegenheid dit vereiste, gaf hij soms ook een vaderlijke raad. Naast de Mulo-examens verzorgde hij talloze andere examens op Aruba en steeds was de organisatie perfect.
De heer Tromp was voor zijn superieuren een zeer gewaardeerde medewerker en adviseur, trouw en onkreukbaar als geen ander. Als leider van het Departement van Onderwijs was hij een goede en zeer gewaardeerde chef en daarnaast was hij voor vele leerkrachten een goede vriend en een persoonlijke raadgever. Het is dan ook niet meer dan natuurlijk dat zijn kennis en zijn kunde hem voerden tot de hoogste ambtelijke top van het onderwijs op Aruba, namelijk tot onderwijsdirecteur. Maar niet alleen als ambtenaar en leider van het Departement van Onderwijs heeft de heer Tromp zijn sporen

verdiend. Op meerdere terreinen heeft men een beroep gedaan op zijn vele gaven en kwaliteiten.
Toen het politieke leven op Aruba voor de Tweede Wereld Oorlog zich begon te ontwikkelen, gaf de heer Tromp gehoor aan het verzoek van velen en hielp hij mede aan de opbouw van het politieke leven op Aruba. Hij diende zijn geboorte-eiland als Gedeputeerde in het eerste Bestuurscollege van Aruba en hij was de gehele Antillen van dienst als Minister van Onderwijs in twee Regeringen.
Ook op maatschappelijk en cultureel gebied heeft hij zijn bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van zijn volk.
Het bestuur van menige stichting, werkend op een van deze terreinen, heeft in de loop der jaren van zijn activiteiten kunnen profiteren.
De heer Tromp gaat nu de dienst verlaten, maar dit betekent geenszins het einde van zijn dienstverlening aan zijn volk. Ik verwacht dat hij nog tal van jaren zijn grote gaven ten dienste van de gemeenschap zal stellen.
Bij het verlaten van het Departement van Onderwijs, betuig ik hem mijn grote erkentelijkheid voor de vele diensten die hij zijn volk en zijn land bewezen heeft.

Aan deze grote zoon van Aruba ons eresaluut!

Aruba, augustus 1977

FAUSTINA FRANK,
Minister van Onderwijs

. . . acompañando srta. F. M. Frank, Ministro di Enseñanza, y e becadonan rumbo pa Hulanda . . .

Felipe Benito Tromp en het Departement van Onderwijs

Als Felipe Benito Tromp op 15 oktober a.s. de dienst met pensioen verlaat, wordt een uitermate vruchtbare en eervolle ambtelijke loopbaan afgesloten.
Felipe Benito Tromp heeft tijdens zijn dienstperiode zijn land en zijn volk op vele plaatsen en in vele hoedanigheden op de meest getrouwe wijze gediend. Als onderwijzer bij het lager onderwijs en bij het mulo , als leraar bij het technisch onderwijs, als politicus in een jong land, als gedeputeerde van het jonge eilandgebied Aruba, als minister van onderwijs van de Antillen, als adjunct-inspecteur en inspecteur van het onderwijs belast met de opzet, organisatie en leiding van het Departement op Aruba en laatstelijk als onderwijsdirecteur op Aruba. In al deze functies heeft hij met bewonderenswaardige ijver en getrouwe plichtsbetrachting de hem opgedragen taken vervuld; streng voor zichzelf en met tact en begrip voor de omstandigheden waarin anderen vaak verkeerden. Talrijk zijn degenen, zowel binnen als buiten het onderwijs, die van de goede raad en de hulpvaardigheid van deze wijze man hebben kunnen profiteren.
Toen Felipe op 15 oktober 1917 op Aruba het levenslicht aanschouwde, was dat in een geheel ander Aruba dan wij tegenwoordig kennen. Oud-minister W. F. M. Lampe beschrijft die tijd in zijn memoires als een uitermate moeilijke tijd. Het aantal inwoners bedroeg nog geen twintig procent van het huidige aantal; er was geen verder onderwijs dan lager onderwijs en ook dat was vaak gebrekkig; er was geen industrie en de handel was zeer beperkt; in vele gezinnen heerste er armoede en vele mannen moesten het eiland verlaten om elders werkgelegenheid te zoeken. Voor het volgen van voortgezet onderwijs moest men op vrij jonge leeftijd het eiland verlaten teneinde elders een verdere vorming en opleiding te ontvangen.

In het gezin waarin Felipe geboren werd, was wel liefde en harmonie, doch geen hoge welstand te vinden. Felipe heeft het voorrecht gehad zijn land en volk te zien opkomen; hij heeft de groei en ontwikkeling mee kunnen maken van een arm en onbetekenend eiland naar een welvarende en geïndustrialiseerde maatschappij. Hij heeft mee mogen werken aan de opbouw van zijn land en de vooruitgang van zijn volk. Hij heeft mee mogen bouwen aan het zo voorname instituut dat voor onderwijs en vorming van de jonge mens moet zorgen. En het zij nogmaals gezegd: hij heeft dit gedaan met de inzet van zijn gehele persoonlijkheid, gebruikmakend van de vele gaven, die hij bij zijn geboorte en door zijn opvoeding heeft medegekregen.
Teneinde verder onderwijs te ontvangen, verliet Felipe op vijftienjarige leeftijd zijn geliefd geboorte-eiland om in het, toen nog in vele opzichten, zo verre Nederland te gaan studeren. Zijn gaaf karakter en zijn offervaardige persoonlijkheid hadden ertoe geleid dat men hem waardig keurde een priesteropleiding te gaan volgen. Voor een Antilliaanse jongeman in die tijd een hele uitverkiezing! Felipe heeft echter deze opleiding niet voltooid en is later overgegaan naar de kweekschool voor onderwijzers. Hij had zijn studies nog niet afgerond, toen in mei 1940 de oorlog uitbrak. Er ontstond nu voor de Antilliaanse studenten in Nederland een zeer moeilijke tijd. Felipe zelf zou er later het volgende van schrijven:
"Bij de afkondiging van de algemene mobilisatie in augustus 1939 moest hij zich aanmelden voor den militairen dienst. Na de capitulatie in juni 1940, werd hem groot-verlof verleend. Door de steeds meer om zich grijpende oorlog heeft hij zich niet alleen niet naar zijn geboorteland kunnen begeven, maar ook werd hij bij de voortgang zijner studies zeer belemmerd. Woonachtig in Den Haag heeft hij

niet alleen blootgestaan aan honger- en oorlogsgevaar, maar ook aan razzia' s en deportatie. Het waren moeilijke jaren zonder bericht van of naar huis". (F.B. Tromp 1946)
In 1945 is dan eindelijk de oorlog afgelopen en met andere afgestudeerde Antillianen keert Felipe naar Aruba terug. Hij is dan in het bezit van de onderwijzersakte en de hoofdakte. Hij wordt op het St. Dominicus College tewerkgesteld. Een jaar later vinden wij hem op de St. Jozef school van Sta. Cruz. Op Aruba neemt hij de studie verder ter hand en behaalt achtereenvolgens de lagere akten Engels en Spaans.

Aruba is nu in volle opkomst. De olie-industrie heeft grote welvaart gebracht. De bevolking is sterk toegenomen en er wordt hard gewerkt aan het scheppen van de faciliteiten welke een zich op moderne leest ontwikkelende gemeenschap behoeft. Ook op staatkundig terrein worden nieuwe wegen ingeslagen. De Interim-regeling als voorloper van het Statuut is op komst en het politieke leven op de eilanden begint zich te ontplooien. Er wordt een beroep gedaan op Felipe en hij toont zich bereid ook op dit terrein zijn land te dienen. Mede met zijn vrienden uit het onderwijs, Gerrit Amelink en Gerrit Kok, wordt hij een van de oprichters van de politieke partij UNA, die een tijdlang een rol heeft gespeeld niet alleen in de Arubaanse, doch ook in de Antilliaanse politiek. Ofschoon het politiek bedrijf hem nooit erg gelegen heeft, heeft Felipe het als zijn plicht als burger beschouwd zijn aandeel in de groei en ontwikkeling van het politiek bestel op Aruba te leveren. Toen in het begin van de zestiger jaren anderen zijn taak konden overnemen, trok hij zich bescheiden uit de actieve politiek terug. Daarvoor echter heeft hij belangrijke functies in zowel het Eilandsbestuur, als de Landsregering vervuld. Per 1 augustus 1951 werd hij tot Gedeputeerde gekozen in het toenmalige Bestuurscollege van het eiland Aruba. Van 19 december 1958 tot 13 juni 1961 en van 11 december 1961 tot 1 november 1962 was hij Minister van Onderwijs van de Nederlandse Antillen. Deze zijn jaren van hard werken en vaak van bittere teleurstelling voor Felipe geweest. Het vaak harde leven van een politicus, die soms onbarmhartige beslissingen moet nemen, kwam weinig overeen met de zachtmoedige aard van Felipe. Zijn ambtsperiode als Minister is echter een vruchtbare geweest. Het kenmerkende ervan was het begin van een democratisering van het onderwijs, de geboorte van de gedachte van het aanpassen van het onderwijs aan de eigen behoeften en het begin van het opleiden van eigen kader, zowel voor het onderwijs, als daarbuiten. Na 1962 zei Felipe het ministerschap vaarwel en ofschoon er sterke druk op hen werd uitgeoefend om ook in het volgend kabinet zitting te nemen, bedankte hij voor de eer en besloot het Departement van Onderwijs op Aruba te gaan opbouwen.

Een nieuwe vruchtbare periode breekt nu aan in het leven van Felipe. Tot dan toe was het Departement van Onderwijs geheel op Curacao geconcentreerd geweest. De snelle groei van het onderwijs op Aruba maakte het wenselijk dat ter plaatse een afdeling van het Departement in het leven werd geroepen.
Felipe kreeg in november 1962 met de titel van Adjunct-Inspecteur van het Onderwijs de opdracht de organisatie en de leiding van het kantoor op Aruba op zich te nemen.
De soepele overgang in de gezagsverhouding met de toenmalige Inspecteur van het Onderwijs is typerend voor de grootheid van de persoon van Felipe. De ene dag als Minister was Felipe chef en de andere dag als Adjunct-Inspecteur was Felipe ondergeschikte.
Met als enige hulp de toen nog jonge en onervaren ambtenaar G. Ruiz bezette Felipe het eerste kantoor van het Departement op Aruba aan de Lloyd G. Smith Boulevard 25.
Ruiz ontwikkelde zich spoedig tot een zeer waardevolle kracht, die het middelpunt werd van de administratie van het kantoor. Felipe wist een goede en prettige samenwerking tot stand te brengen tussen het nieuwe kantoor en de eilandsdiensten, waarmede hij te maken kreeg, alsmede met de bijzondere schoolbesturen in zijn rayon.

Hierdoor kon hij steun geven aan en stimulerend werken op de ontwikkeling van het onderwijs op Aruba.
Ook het eigen kantoor maakte een groei en ontwikkeling door. Met grote beminnelijkheid enerzijds en met vastbeslotenheid anderzijds, wist Felipe hieraan leiding te geven. Daarbij zorgde hij steeds voor een goed samenwerkingsverband met het Departement op Curacao. Geleidelijk aan werden alle taken van het Departement voor wat Aruba betreft, aan Felipe overgedragen. Eerst de regeling van de examens en het toezicht op het onderwijs. De extra taken brachten met zich mede dat het personeel van het kantoor moest worden uitgebreid en zo kwamen de Inspecteurs die uitsluitend voor het rayon Aruba werden benoemd en op Aruba woonachtig waren. De landsleergangen van Aruba werden voortaan aan de zorgen van het kantoor op Aruba toevertrouwd, hetgeen om uitbreiding van het administratieve personeel vroeg. In een later stadium werd de administratie van de Arubaanse bursalen naar Aruba overgebracht en werd er extra personeel in dienst genomen om dit werk te kunnen verrichten. Het Pedagogisch-Didactisch Bureau kreeg versterking van jonge afgestudeerden geboortig uit Aruba en op dit eiland woonachtig. Er ontstond aldus een afdeling Aruba van het P.D.B.

Zo is in de loop der jaren het onderwijs geleidelijk en geruisloos gedecentraliseerd. Met de komst van de regering-Evertsz en de daarin fungerende Minister van Onderwijs, mr. H. S. Croes werd de laatste etappe van de decentralisatie met versnelde pas doorgevoerd, hetgeen culmineerde in de benoeming van Felipe op 1 september 1975 tot Onderwijsdirecteur van een zelfstandig Departement op Aruba, dat alleen nog door de Directeur van het Onderwijs wordt overkoepeld.

Het kantoortje aan de Lloyd G. Smith Boulevard, waarin het Departement in 1960 begonnen was, was inmiddels al lang te klein geworden. Toen de verschillende Landsdiensten werden samengebracht in het nieuw gebouwde Landskantoor aan het Yrausquinplein, verhuisde het Departement van Onderwijs ook daarheen. De gestadige groei van dit Departement was echter oorzaak dat ook dit kantoor weer te klein werd. Er moest weer naar een andere ruimte worden uitgezien. In de loop van het vorig jaar werd door de inspectie en de administratie een bestaand pand in de Wilhelminastraat betrokken. Het Pedagogisch-Didactisch Bureau en het inmiddels in 1976 in het leven geroepen Talenbureau bleven gehuisvest in het "oude" Landskantoor.
Als Felipe binnenkort afscheid neemt van het Departement, kan hij niet alleen terugblikken op de voorspoedige en snelle ontwikkeling van wat nu geworden is een hecht gestructureerd en een goed bezet Departement van Onderwijs - Aruba, maar hij kan vooral terugzien op een harmonische groei van prettige menselijke verhoudingen over een aantal jaren. Dat dit aldus gegroeid is en zich op deze wijze ontwikkeld heeft, is in niet geringe mate te danken aan zijn beminnelijke persoonlijkheid, die met volhardendheid en tact op uitmuntende wijze leiding aan het geheel heeft weten te geven. Maar bovenal, hij die geboren is in een arm en onbetekenend Aruba, heeft het voorrecht gehad te leven in een tijd die van grote historische betekenis is voor zijn land en zijn volk. Hij heeft het grote voorrecht gehad zijn uitzonderlijke persoonlijkheid met zijn vele gaven ter beschikking van zijn volk te kunnen stellen. Hij heeft dit zonder enige reserve gedaan. Ik, die de ontwikkeling van zeer nabij heb meegemaakt en bijna een mensenleven lang Felipe aan het werk heb gezien, heb de grootste bewondering voor zijn persoon en zijn werk.

P. T. M. SPROCKEL

. . . dirigiendo palabra na ocasion di despedida di sr. P. T. M. Sprockel, Director di Departamento di Enseñanza . . .

Na ocasion di retiro honoroso di señor Felipe B. Tromp for di servicio di Gobierno Central

Cu mucho gusto mi kier a complace cu e peticion pa di es manera aki dedica algun palabra di aprecio y gratitud y tambe haci algun remarcanan en general na ocasion di despedida di señor Felipe B. Tromp, kende despues di a traha mas cu trinta aña largo den servicio di Gobierno, lo tuma retiro honoroso entrante 15 di oktober proximo pa bay goza di un pensioen bon mereci.

Den un comunidad moderno un di e tareanan mas grandi di Gobierno ta pa percura pa ta existi un bon sistema di educacion, mescos cu Gobierno ta responsabel pa un defensa adecuado, un justicia bon organisa, un reparticion husto di impuesto pa esunnan menos afortunado, etc. etc. Ta pesey cu constitucion Antillano ta stipula cu enseñansa ta un preocupacion continuo di Gobierno Central. Esaki ta encera entre otro cu Gobierno tin cu percura cu no solamente yiunan di hende cu tin bon moda di biba por obtene e educacion cu nan mayornan ta desea, pero tambe yiunan di personanan menos afortunado mester worde poni den e mesun posicion. E autoridad concerni mester mira anto cu e sistema di enseñansa na prome lugar ta cuadra cu habilidad y capacidad di e alumnonan y despues cu necesidad di nos comunidad.

Na aña 1953 e territorionan insular a haya mas autonomia pa cierto asuntonan di gobernacion, y riba terreno di enseñansa varios podernan a worde pasa pa e territorionan insular. Esaki a worde haci especialmente pa pone e territorionan insular den un posicion pa eherce nan tarea riba e terreno ya menciona mas eficasmente.

Pero pa satisface e necesidad colectivo aki y pa eherce su servicionan debidamente, tanto Gobierno Central como e Gobiernonan Insular mester tin bon empleadonan den servicio. Cu bon empleadonan mi kier meen empleadonan cu ta califica pa nan trabao y cu tin sintimento di responsabilidad.

Hopi bez un hende por sabi hopi, pero si e no tin sintimento di responsabilidad, anto e no bal nada pa e comunidad den cual e ta biba y traha.

Señor Felipe B. Tromp, cu ta bay laga servicio di gobierno dia 15 di oktober venidero, sin duda ta un di e personanan cu mi a caba di describi aki riba, esta cu ta posee tur e calidadnan cu ta worde rekerí di un bon trahador. Mas cu 30 aña largo señor Tromp a traha den e ramo di educacion. Prome como maestro di school, despues consecutivamente como Diputado di Enseñansa, Ministro di Enseñansa, Inspector di Enseñansa, y por ultimo como Director di Oficina di Enseñansa di Gobierno Central na Aruba.

Ora nos ta papia di enseñansa en general nos por bisa cu den e Departamentonan di Gobierno Central na Aruba y na Corsow ta sinta e inspectornan of e "ingenieronan" di enseñansa, mientras cu den e Departamento di e Gobiernonan Insular nos ta topa cu e administradornan di e placa cu e Gobiernonan Insular ta gasta tur aña pa educacion. Nos por bisa anto cu señor Tromp cu ta traha den servicio di Gobierno Central, ta pertenecé na un di e inspectornan of "ingenieronan" ya mencioná. Hunto cu e empleadonan di P.D.B. e problemanan den enseñansa ta worde studiá y analisá.

Manera nos tur sabi no solamente Gobierno Central y Gobiernonan Insular, pero tambe casi tur hende den nos comunidad a yega na e conclusion cu nos sistema actual di educacion ta anticuá y mester worde cambiá den futuro cercano. Esaki principalmente debí na cierto resultadonan negativo den enseñansa durante e ultimo aña-

nan y tambe en conexion cu desaroyonan politico den Antillas Hulandes encuanto estructura estatal. Tocante e causanan relacioná cu e resultadonan negativo den educacion e opinionan ta hopi partí. Cierto gruponan ta culpa e sistema di enseñansa riba su mes, otro ta benta culpa riba e maestronan, otro ta trata di duna e alumnonan of e mayornan e culpa, mientras cu cierto gruponan ta busca e causa den e sistema economico riba cual nos sociedad ta basá. Con cu bay bin, nos no por benta nos sapatonan gastá afor, prome cu nos cumpra nobo! Nos mester sigui lucha anto den e sistema bieu, mientras cu nos ta trata di busca un solucion pa futuro.
Pesey mi kier a accentuá e persona di señor Felipe Tromp den e circumstancia aki. E no ta un di e personanan cu ta warda te ora cu e sistema di educacion cambia p'e produci debidamente, pero e ta trata semper pa sigui produci, mientras cu e ta haciendo tur su esfuerzo pa cambia y drecha e sistema di enseñansa. Cu otro palabra, señor Tromp no ta un di esnan cu ta benta culpa riba e sistema como excusa pa por gana nan salario suavemente y produciendo e minimo. Ademas di esaki e ta un bon hende, serio, pero cu hopi flexibilidad, un homber consensual y cu hopi responsabilidad. Señor Tromp ta un di e trahadornan cu no ta gusta papia di su derechonan, pero continuamente di su debernan. Pa e hechonan aki señor Tromp por sirbi como un gran ehemplo pa hopi otro ambtenaarnan y maestronan. Principalmente pa e hobennan cu ta gusta papia solamente tocante nan derechonan y esunnan cu ta trata di drecha mundo cu un filosofía basá riba gritonan sin fondo.
Señor Tromp ta un di e prome yiunan di tera cu ta ocupa puesto di hefe di un Departamento di Gobierno. Mi mester bisa cu como colega di trabao mi a haya mi mes hopi biaha confrontá cu momentonan dificil y pretá. Semper señor Tromp cu a acumulá hopi experencia durante añanan largo tabata dispuesto pa yuda. Pesey personalmente semper mi a considerele como un gran sostén y empuje pa mi mes carrera den servicio di Gobierno.
Trabaonan di Departamentonan di Educacion di Gobierno Central y esunnan di Gobiernonan Insular ta complementario. Esaki kier meen cu tur e Departamentonan aki ta depende di otro pa haci nan trabao. Sin un bon cooperacion y comprendemento di ambos banda, nunca por tin produccion satisfactorio. Como cu señor Tromp ta un trahador capacitá y un bon hefe di trabao, mi por bisa berdaderamente cu semper e empleadonan di mi Departamento a haya e cooperacion y asistencia necesario di su oficina pa traha na bienestar di enseñansa riba nos dushi isla di Aruba.
Don Felipe, manera nos ta yamabo na trabao, nos ta indudablemente conciente cu nunca nos lo por gradicibo bastante pa tur loke bo a haci hopi añanan largo riba terreno di educacion. Pero mi ta haya esaki un bunita oportunidad pa expresá palabranan di felicitacion y gratitud na bo persona y bo distinguida famía. Pesey pa medio di esaki na nomber di mi coleganan y mi persona un biaha mas hopi pabien cu bo carrera cu bo ta terminando como empleado di Gobierno y masha, masha danki pa tur bon cooperacion, e ratonan agradabel y desagradabel cu nos a pasa hunto pa bienestar di nos comunidad, encuanto ta toca e terreno di enseñansa.
Mi kier a termina expresando e deseo sincero cu Bon Dios por lagabo den un bon estado di salud — hunto cu bo distinguida famía — pa goza hopi añanan largo di un pensioen bon mereci.

E. (THEO) ARENDS,
Hefe di Oficina di Enseñansa di
Territorio Insular di Aruba

. . . saludando Dr. J. A. van Kemenade, Ministro di Enseñanza di Hulanda, na Pres. J. F. Kennedyschool . . .

Na despedida di Flip - hefe y amigo!

Gustosamente lo mi kier a relata locual cu mi por corda di e periodo 1960-1977, den cua e Departamento di Enseñanza - Aruba a desarollá su mes bira loke e ta awe. Den e periodo aki mi tabatin e honor di por a traha hunto cu un persona tan ehemplar di e comunidad aki cu ta sr.Flip B. Tromp. Mi ta bisa esaki, pasobra no solamente mi ta considera Flip un persona brillante, cu masha hopi tactica; cu un bista amplio y cu un solucion pa cada problema, sinc tambe pasobra e tabata un hefe cu un curazon grandi.
E ta un persona, manera e bieuwnan sa bisa: "shon di hende", originá fo'i un famia humilde.

Durante aña 1960 Flip tabata Ministro di Enseñanza. No tabatin un oficina di Departamento di Enseñanza na Aruba. Tur e asuntonan concerniendo enseñanza na Aruba tabata worde reglá fo'i e oficina na Corsow.
Flip a mira e necesidad di un tal oficina na Aruba, y asina e prome "Adjunct-Inspecteur van Onderwijs" a worde nombrá na Aruba den persona di Sr. C.D. (Cosme) Irausquin, cu oficina na L.G. Smith Boulevard 25 (en frente di Wilhelminapark).
E tempo ey Sr. P.T.M. (Tirso) Srockel tabata "Inspecteur van het Onderwijs", encargá cu e Departamento di Enseñanza di Antillas.
Suscrito mes a drenta servicio medio 1960 y despues di un "inwerk-periode" di algun luna na "Onderwijszaken" di territorio insular di Aruba, el a cuminsa traha hunto cu Sr. Irausquin na e oficina na L.G. Smith Boulevard.
E periodo di Sr. Irausquin como "Adjunct-Inspecteur" sinembargo tabata basta cortico, ya cu medio 1961 el a tuma su retiro.
Despues di e retiro di Sr. Irausquin, a sigi un temporada den cua e "Adjunct-Inspecteurnan" G. Kok, M. E. Wentink of C. A. Kramer tabata bini fo'i Corsow pa hasi e trabaonan di inspeccion na e diferente schoolnan na nos isla i pa organisa e "Mulo-examens".
Na aña 1961 Flip a bai cu "buitenlands verlof". Sr. F.D. (Frans) Figaroa a worde nombra como Ministro di Enseñanza. Na fin di 1961, Flip a worde nombrá como "Adjunct-Inspecteur van het Onderwijs" na Aruba, pero e no a haya chens di eherce e funcion aki, pasobra ya un siman despues el a worde renombrá como Ministro di Enseñanza.

Durante 1962 e biahamento di e "Adjunct-Inspecteurnan" ya mencioná foi Corsow pa Aruba v.v. a continua.
Dia 1 di november 1962 Flip a haya su retiro honroso como Ministro y pa e mesun fecha el a asumi e puesto di "Adjunct-Inspecteur van het Onderwijs".
Despues cu Flip a cuminsa su labor, cos a normalisa hopi mes den e mundo escolar aki na Aruba, ya cu awor tabatin un "Adjunct-Inspecteur" constantemente na Aruba, na kende tur esunnan cu tin di haber cu enseñanza, directamente of indirectamente, por a dirigi nan pasonan cu nan problema.
Na november 1962 e oficina a haya un empleado acerca. Pa ser exacto: un dama.
Na aña 1963 Flip a organisa pa promer biaha e "Mulo-examen", y esaki el a keda hasi te cu e ultimo examen, cu tabata na 1972.
E cantidad di alumnonan cu tabata pasa e "Mulo-examen" tabata varia di aña pa aña, pero sigur sigur e promedio tabata 450 pa aña, y esei kier meen cu e organisacion di e examennan pa tur e candidatonan aki tabata exigi bastante trabao y "inzicht".
Pero manera mi a bisa caba: Flip tin un bista amplio y p'e e organisacion di e examennan tabata un reta cu e tabata acepta tur aña cu gusto.
Loke ta toca e resto di e examennan (manera M.O., L.O., Associa-

tie etc.) ta asina cu e "Examenbureau" na Corsow ta encarga cu e organisacion, pero e ehecucion mes ta na encargo di nos oficina y mayoria di biaha Flip ta representa e Director di Departamento di Enseñanza como presidente di e comision di examen.
Pero tambe tin otro examennan (manera p.e. "Hoofdakte", Adjunct-Commies", "Douane-examens" etc.) cu ta worde organisa pa e oficina na Aruba mes.
Pa su trabao di inspeccion, parti mainta Flip tabata bishita e schoolnan, y parti merdia e tabata bin oficina pa e "werk uit" e rapportnan y tene "rapportbespreking" cu e diferente maestro (a) nan.

Tempo cu nos oficina tabata situa na L.G. Smith boulevard tabata asina, cu den e otro banda di e cas den cua nos oficina tabata situá, tabatin e Departamento di Landsfinanciën y meimei di nan dos tabatin nos sala di examen.
Como cu e Departamento di Financien a crece mas rapido cu esun di nos, cierto dia nan a dicidi di usa nos "examenzaal" como oficina y e ora ey nos a haya nos obliga di huur otro sala pa e examennan.
Mientrastanto nan tabata construyendo e "Landskantoor" na J.E. Irausquinplein, den cua Financiën tabatin un lugá sigurá.
Pero cu e "Inspectie van het Onderwijs" nan no a tene cuenta, pasobra tempo cu e plannan pa e oficina aki a worde trahá, nos oficina no tabata existi ainda.
E "Bank van de Nederlandse Antillen" tambe lo a haya un sucursal den e "Landskantoor" aki, pero pa un motibo of otro nan no a bai eyden mas, y e ora ey "Inspectie van het Onderwijs" por a haya e espacio cu a keda liber.
Pa e examennan nos lo por a hasi uso di e sala di reunion di e Ministronan cu tabata keda na e ultimo piso.

Na cuminsamento di april 1964 porfin nos a muda bai "Landskantoor".
Naturalmente e tempo ey e espacio tabata suficiente grandi pa nos, como cu tabatin solamente 3 ambtenaar ta traha na "Inspectie".

Despues di tempo a bin resulta, cu door di crecemento di e personal, e espacio a bira chikito toch.
Pa colmo, na principio di 1974, tempo cu e Departamento di Estructura Estatal a worde instituí, nos mester a pone e "examenvergaderzaal" na disposicion di e Departamento mencioná. E ora ey nan a converti algun di e garashinan di Postkantoor, den un "examen-vergaderzaal" pa nos.

Na aña 1968 Gobierno a cambia e título di "Inspecteur van het Onderwijs" den "Directeur van het Departement van Onderwijs" y esun di "Adjunct-Inspecteur van het Onderwijs" den "Inspecteur van het Onderwijs".
Tambe e nomber di "Inspectie van het Onderwijs" (i.c. esun na Aruba) a worde cambiá den "Departement van Onderwijs, Afdeling Aruba".
Na cabamento di 1974 P.D.B.,Afdeling Aruba a cuminsa drei cu 1 empleado.
Despues a bin mas empleado acerca, di tal forma cu na 1975 nan mester a bai sinta den e "examen-vergaderzaal" pa falta di espacio. E ora ey, nos mester a huur sala trobe pa e diferente examen- y reunionnan.
Medio augustus 1976 Gobierno a institui un "Talenbureau" pa Antillas, cu sede na Aruba. E empleado encargá cu esaki, tambe a bin haya un lugá hunto cu P.D.B. den e "examen-vergaderzaal" ariba mencioná.

Porfin, na september 1976, gracias na e empeñonan di Flip, e parti di "Inspectie" y 'Administratie" di e Departamento a muda bai den un edificio den Wilhelminastraat.
"P.D.B." y "Talenbureau" e ora a bin ocupa e espacio den "Landskanoor".
Nos por considera e mudamento aki como un mehoracion ligero, pero e situashon ainda ta leuw di ta ideal, pasobra preferiblemente

. . . acompañando Dr. J. Klein, Secretario di Estado pa Enseñanza Superior di Hulanda, riba su bishita na Colegio Arubano . . .

lo mester ta asina cu, pa un cooperacion estrecho, tanto e Departamento como P.D.B. y Talenbureau ta situá mas cerca di otro, den e mesun edificio.
Na cuminsamento di 1977 tabatin den servicio di "Departement van Onderwijs - Aruba", hunto cu P.D.B. y Talenbureau, un cantidad di 32 empleado.

Flip

Tocante di Flip lo mi kier bisa lo siguiente: Pa cu su empleadonan y colaboradornan e tabata un persona masha honesto. Den nos oficina no ta existi cuestion di preferencia. Si Flip ta kere cu bo tin derecho of pretenshon ariba algo, e ta bringa pa bo haye. Mi no ta kere , cu tin un empleado, sea di posicion halto of abao, cu tin algo di keha di dje.
Su sentido di husticia semper tabata prevalece y naturalmente tur empleado tabata aprecié p'esey. Tambe e ta un persona masha jovial. Pa cu e publico mi tin di bisa cu Flip su manera di trata cu hende ta asina bon, cu p.e. hopi biaha un persona, maske cu e haya nulo ariba su requesta, toch ta sali satisfecho fo'i e oficina, pasobra Flip a splik'e claramente pakiko e contesta ta negativo, maske cu ta asina si, cu mayoria di hende cu acerca Flip cu un pregunta of pa un fabor, ta haya un contesta satisfactorio.
Si Flip tabata bini na remarca pa cóbra "overtime", anto ta masha hopi plaka mes Gobierno lo mester a pagué, pasobra e biahanan cu e tabata traha of atende examennan of reunionnan despues di ora di trabao of ariba diasabra (y tin biaha hasta ariba diadomingo), ta legio.
Relashona cu esaki mi n' por laga di manda nos mas sincero gradicimento na su distinguida esposa Candita, kende probablemente (y cu su razon!) hopi biaha lo a cunsumi pa e cosnan aki, pero cu toch a sabi di mustra comprenshon pa e trabao di su casá.
Candita, un biaha mas: masha masha danki!
Como consehero di e diferente Ministronan, Flip tabata masha valioso, nos por pensa ariba tur e "dienstreis" nan cu el a hasi pa gobierno, sea su so, den comision of acompañando Ministro.
Awor Flip a alcansa e edad na cua e tin cu bandona servicio. Nos sa cu e ta bai contra su gusto, pasobra e ta stima su trabao y enseñanza en general.
Pero nos sa tambe cu e merece e penshon aki sigur sigur, pa e sosega e curpa un poco, pasobra ta hopi duro el a traha den su bida.
Mi ta sigur si cu semper lo e tene su portanan habrí pa ricibi tur hende cu mester di su conseho.
Pa termina, mi tabata kier a gradici Flip pa tur su bon consehonan y yudanza cu mi a yeg'i ricibi fo'i dje.
Flip, masha masha danki!

Nos di Departement lo recordabo semper

Aruba, oktober 1977

G. V. RUIZ

Bij het afscheid van de heer F. B. Tromp als onderwijs-directeur Aruba

Het was aan de ingewijden, dus aan het personeel van het Departement van Onderwijs Aruba, al een tijdje bekend dat meneer Tromp in oktober 1977 zestig jaar zou worden en dan zijn werkkring zou gaan verlaten en met pensioen zou gaan. Op het Departement vond "men" dat er bij die gelegenheid "iets" gedaan moest worden. En onder dat "iets" viel ook iets te schrijven over de loopbaan van meneer Tromp.

Schrijver van deze woorden kreeg dan ook een telefoontje met het vriendelijk verzoek — of was het alleen maar een uitnodiging? — ook iets op papier te zetten.
De opdrachtgevers of organisatoren waren zo wijs niet aan één persoon alles te vragen, maar aan meerdere personen iets. Zo vroeg G. V. R. mij iets te schrijven over de werkzaamheden van meneer Tromp uit de tijd van de nu niet meer bestaande Mulo-examens.

Maar eerst wat situëring van de persoon uit dit drama, drama dan in de goede zin van dit woord, niet van iets dramatisch of tragisch, maar in de zin van 'min of meer publieke activiteit'.
Wat zijn naam betreft, die werd op drie niveaus gebruikt: het was meneer Tromp, als je tot hem sprak, tot hem als inspecteur, dus nog niet in de beginjaren, want ook hij werd niet als inspecteur geboren; op het tweede niveau zei je Felipe Tromp of Flip Tromp; dat deed je als je niet tot maar over hem sprak; op het derde niveau was het gewoon Flip; dat zei je over hem tegen mensen die hem en jou goed kenden. Vermoedelijk was er nog wel een vierde niveau, maar dat was nogal laag, zoiets als 'die man op de Inspectie'; dan was je kwaad of had je je zin niet gekregen.

Ik heb al gezegd, wat inderdaad eigenlijk overbodig is, dat meneer Tromp niet als inspecteur geboren is; dit gebeurde namelijk, zoals dat met ieder van ons gebeurd is, en wel op 15 oktober 1917.
En nu ga ik vlug, want vermoedelijk hebben degenen die over een andere fase dan de Mulo-examenperiode van meneer Tromp hebben geschreven, al het een en ander meegedeeld.

In 1933 ging de jeugdige Felipito naar Nederland voor verdere studie, om pas in 1945, dus vlak na de tweede wereldoorlog, als volledig bevoegd onderwijzer, als hoofdonderwijzer oude stijl, terug te keren. Ik geloof dat die 12 jaar hem geen frustraties hebben bezorgd, zoals men dit tegenwoordig zo graag vermoedt of veronderstelt, of, nog erger, zeker weet, en dat hij er veel goeds van overgehouden heeft, zonder echter zijn eigen indentiteit te verliezen. Hij is zich in zijn verdere leven dan ook helemaal Arubaan blijven voelen; en, tussen haakjes, ook 100% gewoon mens.

In 1945 begon hij dus hier bij het onderwijs en wel achtereenvolgens op een hele serie scholen, zoals in die tijd gebruikelijk en bijna onvermijdelijk door het systeem van de lange buitenlandse verloven en ook wel door andere factoren, zoals het rangenstelsel, waardoor je met een bepaalde rang op die school of in die klas moest staan, of juist niet mocht staan.
Meneer Tromp werkte achtereenvolgens op het St. Dominicus College-Onderbouw, de St. Jozef School op Santa Cruz, het St. Dominicus College-Bovenbouw, (dat tegenwoordig La Salle College heet) en het St. Augustinus College.

. . . akinan como diputado di e promé "Bestuurscollege" di Aruba . . .

Dan neemt hij in 1951 even afscheid van het eigenlijke onderwijzen om Gedeputeerde te worden.
Van 1955 tot 1958 is hij dan weer bij het onderwijs, maar nu bij het technisch onderwijs, aan de John F. Kennedy School. Dan gaat hij weer aan de weg timmeren, namelijk als Minister van Onderwijs, van 1958 tot 1962.
In 1962 betrekt hij zijn blijvende vesting, de Inspectie van het Onderwijs; wel te verstaan als Adjunct-inspecteur.Dat dit Adjunct-inspecteur moest zijn en nog lang zou blijven, is niet zo eenvoudig uit te leggen; ik snap het zelf ook niet, en uit onderwijservaring weet je dat je het dan anderen ook niet kunt uitleggen. Je kunt het dan gemakshalve een 'historisch gegeven' noemen, zoiets hoef je niet te snappen. Dat feit is nu eenmaal zo, al had het natuurlijk ook wel anders gekund, zoals je over elk historisch gegeven kunt opmerken.
Tot 1967 bleef Inspecteur Tirso Sprockel overkomen, vooral bij de examens en dat had ook wel zijn charmes, want meneer Sprockel was deskundig, wist van wanten en had de gave van het woord. Pas vanaf 1 september 1975 had meneer Tromp de verheven en welluidende titel van Onderwijsdirecteur-Aruba.

En nu dan over het aandeel van meneer Tromp in de Mulo-examens. Het eerste Mulo-examen op Aruba had plaats in 1940 en ging over 8 kandidaten. In 1971 zouden het er 475 zijn, waarbij men niet mag vergeten dat de sinds 1959 bestaande HBS, het Colegio Arubano, ook heel wat jongelui afleverde. Vanaf 1962 had meneer Tromp dus iets, en dat was heel veel, met het Mulo-examen van doen. Wij die op de scholen zelf werkzaam waren, konden, wat betreft de regeling van het schriftelijk gedeelte van het Mulo-examen, alleen het resultaat zien, zonder te bevroeden wat voor werk daarachter stak. Enkele dagen voor het schriftelijk begon, konden de hoofden van de Muloscholen de verzegelde pakketten met de getelde aantallen opgaven erin komen afhalen. Ontstonden er onder dit schriftelijk examen problemen, dan kon je de Inspecteur opbellen, want die zat in het hoofdkwartier. Ik zei al, dat wij op de scholen zelf vaak niet wisten hoeveel werk daarvoor door de Inspectie verzet werd, ook na kantoortijd.
Kwam je in die voorbereidingsperiode als buitenstaander daar eens aanlopen, dan werd je altijd vriendelijk ontvangen en dan zag je dat er in die tijd een gezellige, op het oog chaotische drukte heerste. Maar over de sfeer onder het personeel van de Inspectie weet ik persoonlijk niets met zekerheid, maar die keren dat je er kwam, kreeg je steeds de indruk dat er opgewekt, in goede collegialiteit, gemoedelijk en zonder imponerende formaliteit gewerkt werd.

Dan kwamen de twee, drie weken van het mondeling examen. Als je daar nu, na amper zes jaar MAVO, de opvolger van het Mulo, op terug kijkt, dan hadden die examendagen veel weg van een congres, van een grote meeting, een jaarlijkse monstering van al wie onderwijs gaf of ontving.
Alles was geregeld. Op de ongeveer dertig tafeltjes stonden prismablokjes met de naam van het vak erop, gevolgd door de Romeinse cijfers I, II en III; dat waren dan de groepen. Aan elk tafeltje stonden drie stoelen. Op elk tafeltje lagen drie geslepen potloden en drie protocolboekjes.
Er waren bij deze examens heel wat acteurs en actrices, want dat waren ze, die examinatoren en examinatrices en niet te vergeten de kandidaten. Telkens zaten er drie spelers aan één tafeltje; de twee examinatoren tegenover elkaar, met de kandidaat in het midden. Bovendien was het eigenaardige, dat de ene examinator echt examinator was terwijl de overbuurman alleen bijzitter of bijzitster was. Die laatste mocht geen vragen stellen, maar had wel evenveel te vertellen als het cijfer van de kandidaat moest worden vastgesteld. Hij moest een protocol samenstellen om het cijfer beter te kunnen verantwoorden. Een enkele keer stelde die bijzitter wel een vraag, maar dat was dan dankzij de welwillendheid van de eigenlijke examinator, die dit eigenlijk liever niet zag: HIJ was de chirurg.

Vóór het mondeling 's morgens begon, sprak meneer Tromp, in jas en das, ons toe om te pleiten voor gematigdheid, wijsheid en begrip. Was er daags te voren iets onaangenaams gebeurd: b.v. een kandidaat die gezakt was en die eigenlijk misschien niet had hoeven te zakken, dan werd dat even ter sprake gebracht. Er werd gewezen op de rechtvaardige wens om bijna nooit het cijfer 2 of 1 te geven; ja het was zelfs zo dat, als een kandidaat een twee dreigde te halen, men verplicht was er de Inspecteur als voorzitter van de examencommissie bij te halen, zodat hij persoonlijk een gedeelte van dat beroerde examen kon meemaken.

Meneer Tromp stond er natuurlijk niet alleen voor, hij had in de examenzaal zijn rechterhand, nl. de sekretaris van de examencommissie. In de loop der jaren heeft hij er heel wat versleten; je had achtereenvolgens: fr. Laurentius Vester, die nu al bijna tien jaar in Afrika, in Frans Kameroen, werkzaam is, daarna fr. Norbertus Hendriks, die daar ook al enkele jaren in het Frans doceert, vervolgens zuster Dominica, die ook enige tijd Inspectrice van het Kleuteronderwijs is geweest en sinds verleden jaar in Nederland is, dan de heer G. Vellinga, nog steeds springlevend als bekwaam coördinator van het algemeen voortgezet onderwijs, vervolgens de heer G. D. Peterson, die jarenlang ook aan een van die tafeltjes gezeten heeft om te polsen wat de kandidaat niet, maar vooral wat hij wel wist (immers dat moesten we volgens de vaderlijke woorden van meneer Tromp vooral onderzoeken). Nu is meneer Peterson zelf Inspecteur en kan de zaken eens van die kant bekijken.
En dan had je, vooral niet te vergeten P. D. Jeandor en G. V. Ruiz, die met de binnengekomen en binnenkomende cijfers konden goochelen, in een tempo dat een computer amper kan verbeteren (bij wijze van spreken dan).
De laatste jaren werd de stencilmachine naar de examenzaal meegebracht en daar verdekt opgesteld. Vóór die tijd werden de laatste cijfers telefonisch doorgegeven aan het kantoor van de Inspectie.

Het was dan ook ongelooflijk, hoe snel na het laatste mondeling examen de gestencilde cijferbladen op de vergadertafels kwamen. Helaas moest dan wel wat erg veel tijd gebruikt worden om elk cijfer te controleren.
En was eenmaal het vonnis geveld: GESLAAGD of: Sorry, next time better luck, dan volgde de proklamatie.
Er kwam dan wel wat hogere psychologie bij te pas: want zakken was niet alleen erg, het was ook nog een schande, althans in de ogen van sommige kandidaten en sommige ouders. Het moet ooit gebeurd zijn dat een afgewezen kandidaat dagen lang niet op straat verscheen; ook kwam het wel eens voor dat een kandidaat bij het horen dat hij gezakt was, de benen nam.
Om meerdere redenen werden eerst de afgewezenen binnengeroepen: dat was voor de meesten een klap die hard aankwam, zeker als die toch wel hun best gedaan hadden.
Langs een zijdeur (en daarom moest een geschikte examenzaal minstens één zijdeur hebben) werden de gezakten dan bijna geruisloos afgevoerd. Het lijkt misschien kinderachtig, maar dat was het niet.

Daarna brak bij de overgeblevenen de vreugde los: nos a gana! Ze kregen te horen hoe ruim of hoe preciesjes ze geslaagd waren: je weet wel: met de hakken over de sloot. Ook ouders en familie of leerlingen uit de niet-examenklassen, of geslaagden van het vorig jaar kwamen wel eens naar deze ceremonie kijken.
Eén keer is het gebeurd dat bij het afroepen van de uitslag, toen wel de kandidaten binnen waren, maar de rest niet, de toegangsdeur door het ongeduldige publiek werd ingebeukt. Dat was in de Club Bonaireano, waar toen voor de tweede keer het mondeling examen werd gehouden. Voortaan werden de mondelinge examens in de zalen van Club Caribe gehouden, die ons mettertijd zo bekend werd, alsof het onze eigen club was, al was het dan maar ééns per jaar.
Het is bekend dat grote, ik bedoel volwassen mensen ook wel eens kunnen twisten, of hoe wil je het noemen, over kleinigheden.

Waarom, zo vroegen sommigen zich af, moeten die mondelinge examens altijd in Playa gehouden worden? Kon dat niet om het jaar wisselen, het ene jaar aan deze, het andere jaar aan de andere kant van de Brug.
Maar, zoals ik boven al heb opgemerkt: aan die kant van de Brug werd een deur ingetrapt; bovendien moesten we, ook in een club aan de andere kant van de Brug, eens voor de regen vluchten, zodat uiteindelijk Club Caribe tot algemene tevredenheid het examenstadion werd.
Dat is zo gebleven tot 1972. Een zeer merkwaardig jaar. In 1971 was eigenlijk het laatste Mulo-examen. Er waren 475 kandidaten. Maar ja, niet allen slaagden natuurlijk, ook die laatste keer niet. Daarom zou er in 1972 een dubbel examen plaats hebben: het eerste MAVO-examen, dus zonder een centraal mondeling examen, en een Mulo-examen voor de gezakten van het vorig jaar. Dat was de zogenaamde 'bezemgroep', een woord dat zeker niet in het Wetboek voortkomt. Dit was dan zo het een en ander uit die jaren, van het Mulo-examen. Het zijn maar enkele feiten en feitjes die in het geheugen zijn blijven hangen, of dankzij inlichtingen van anderen weer zijn opgehaald.
Als je iets zinnigs wilt zeggen bij het afscheid van iemand die je waardeert, dan ga je na, hoe die persoon zijn werk, zijn taak gedaan heeft, en wat voor mens hij bij het volbrengen van die taak was.

Meneer Tromp, wat uw taak bij de Mulo-examens betreft, die hebt u voortreffelijk volbracht. Dat zullen allen beamen die u hebben meegemaakt: u liet blijken dat u de kandidaten wist te beschermen waar dat nodig of gewenst leek, u was vriendelijk tegenover de examinatoren en hield, voor zover mogelijk, rekening met hun redelijke wensen. U kon de zaak en de zaal aan, af en toe met een kwinkslag; alles verliep keurig en vlot. En als eens iemand in zijn kritiek onredelijk was, dan sloeg u terug, dan leek uw vriendelijkheid zoek, maar toch gebeurde dat zó, dat de aanvaller meestal zo wijs was het wat kalmer aan te doen.
Wat voor werk al deze regelingen meebrachten, weten uw medewerkers beter dan wij op school.
Maar ook los van die Mulo-examenervaringen, ben ik blij te kunnen zeggen dat ik u als mens en als Inspecteur zeer waardeer: u was steeds bereid te luisteren en te helpen. Met u was te praten. En ik weet dat ik ongevraagd namens heel velen kan spreken.
Nu u weggaat uit deze werkkring, bedank ik u voor al wat u voor het onderwijs, dat is voor de jeugd, hun ouders en ook de leerkrachten gedaan hebt. Het moge u nog vele jaren gegeven zijn temidden van uw gezin van uw pensioen te genieten, op een manier die u bevalt.

E. N. MULDERS
(fr. Arnold)

. . . acompañando Dr. J. A. van Kemenade, Ministro di Enseñanza di Hulanda, riba su bishita na Pasadia Bibitopin . . .

Mijn vriend en collega Felepito Tromp

Aan het verzoek van het feestcomité om een kort artikeltje te schrijven n.a.v. het vertrek van onze Onderwijsdirecteur, de heer F. B. Tromp, voldoe ik gaarne. Het artikeltje moet gaan over mijn ervaring met de heer Tromp.
Ik kan me niet precies herinneren wanneer en waar ik de heer Tromp voor het eerst ontmoet heb. Ik meen echter dat dit plaats heeft gehad vlak na de oorlog ten huize van onze gemeenschappelijke vriend de heer Gerrit Kok, de toenmalige voorzitter van de St. Thomas Bond. Als leden van deze onderwijzersvereniging zagen wij elkaar vrij regelmatig.
De heer Tromp is later de politiek ingegaan, heel even was hij werkzaam op het St. Augustinus College, waar ik als leerkracht stond, maar de politiek riep hem echter weer gauw terug; de tijd was te kort om elkaar goed te leren kennen. Dit gebeurde later wel toen hij Inspecteur van het onderwijs werd en uit dien hoofde als voorzitter van de Mulo-examens op Aruba optrad.
De ouderen onder ons denken met weemoed terug aan deze Mulo-examens, die door de heer Tromp op zeer doelmatige wijze georganiseerd en op erg sympathieke wijze geleid werden. Ze werden ingeleid met een toespraakje, waarin de heer Tromp met een glimlach op zijn gezicht de nodige mededelingen deed en de examinatoren er aan herinnerde dat de examinator moest onderzoeken wat de leerlingen wisten en niet wat ze niet wisten. Het waren lange, vermoeiende, maar toch spannende dagen.
De uitslagen vielen voor de meeste scholen mee; het geheel werd afgesloten met een feest voor de examinatoren. Dit werd later afgeschaft, wat door de meesten betreurd werd.
De heer Tromp heb ik pas goed leren kennen na 15 januari 1971, de datum waarop ik bij de Inspectie kwam.

Dat ik op de Inspectie welkom was, moge blijken uit het feit dat de heer Tromp mij enkele jaren daarvoor reeds gepolst had over mogelijke belangstelling mijnerzijds voor de funktie van Inspecteur. Mijn hoofdbezwaar was toen, dat ik naar Curacao zou moeten verhuizen.

Eind 1970 verscheen een oproep in de lokale kranten voor een Inspecteur voor het Basisonderwijs met standplaats Aruba. Ik was toen met vakantie in de Verenigde Staten.
De heer Tromp liet mij dit prompt weten; hij sloot zegelformaat in voor het geval ik belangstelling zou hebben om te solliciteren. Vanaf het begin heeft hij mij en de andere Inspecteurs die er later bijkwamen een grote mate van vrijheid gegeven in het uitoefenen van onze taak. Hij stond altijd klaar om ons met raad en daad bij te staan.
De door hem opgedane ervaring en vergaarde kennis als Gedeputeerde van Onderwijs en later Minister van Onderwijs kwamen hem dagelijks van pas in het uitoefenen van zijn functie als Hoofd van het Departement van Onderwijs, afdeling Aruba.
Het lijkt mij de moeite waard te vermelden dat hij wel met de leiding belast was, maar dat hier geen financiële beloning tegenover stond.
In deze vreemde toestand is verandering gekomen toen Mr. Hendrik Croes Minister van Onderwijs werd. De post van Onderwijsdirecteur werd gecreëerd, één voor Aruba en één voor Curacao. De heer Tromp werd met deze functie op Aruba belast, wat voor de hand lag. Hij heeft wel erg lang moeten wachten. Ik heb eerder vermeld dat de heer Tromp ons altijd met raad en daad heeft bijgestaan. Opvallend is dat hij ons zijn advies, gebaseerd op een grondige kennis van het ambtelijk apparaat en van het onderwijs in de Nederlandse Antillen en zijn grote mensenkennis, nooit opgedrongen

heeft. Hij heeft ons menigmaal behoed voor het nemen van onverstandige beslissingen.
Ontstane problemen heeft hij altijd getracht op een zo diplomatiek mogelijke wijze op te lossen.
Belangrijke brieven schreef hij niet, hij dichtte ze!
De heer Tromp gaat ons verlaten; hij is zestig jaar geworden en de wet schrijft voor dat hij met pensioen moet gaan. Wij op het Departement verliezen in hem een goede vriend en een sympathieke baas. De Overheid verliest in hem een uitstekend ambtenaar.
Wij gaan geen gemakkelijke tijd tegemoet; wijze, verstandige mensen hebben we nodig.
Ik spreek de hoop uit dat wij in moeilijke kwesties op zijn advies mogen blijven rekenen.
Dat hij nog enkele jaren actief zal zijn in onze gemeenschap staat voor mij vast. Mensen met zijn capaciteiten hebben we nodig en hij komt uit een sterk geslacht.
Van deze gelegenheid wil ik gaarne gebruik maken om hem dank te zeggen voor zijn vriendschap en de vele wijze raadgevingen die ik de laatste jaren van hem mocht krijgen.
Het moge hem verder goed gaan.

Aruba, oktober 1977

G. D. PETERSON

. . . dirigiendo palabra na ocasion di 25 aña di servicio di sr. E. E. Rosenstand, Inspector di Enseñanza . . .

Het Pedagogisch Didactisch Bureau - afdeling Aruba

"Vernieuwing van het onderwijs vraagt voortdurende inspiratie en deskundige begeleiding. Het individuele experiment leidt gemakkelijk tot dilettantisme en is in zijn voortbestaan en doorwerking te afhankelijk van wisselvallige factoren als personeelswisseling, subjectieve belangstelling van de leerkracht, bijzondere begaafdheid van de leerkracht enz. Vervolgens heeft men vaak materiaal nodig dat alleen vervaardigd kan worden in grotere hoeveelheden. En zo zijn er vele andere factoren die duidelijk maken, dat een algemene vernieuwing door een centrale instantie ingeleid en begeleid dient te worden. Met andere woorden: het is noodzakelijk dat men komt tot de oprichting van een pedagogisch-didactisch bureau', aldus A. van Oirschot en F. W. Prins in 'Leerplan en leidraad', deel I. Naar aanleiding van dit pleidooi is inderdaad in 1968 het Pedagogisch Didactisch Bureau van de Nederlandse Antillen opgericht, dat toentertijd onder leiding stond van Drs. C. G. M. van Mierlo. Dit Pedagogisch Didactisch Bureau van de Nederlandse Antillen was naar analogie van de vroegere Psychologische Dienst opgezet als een centrale, op Curacao gevestigde dienst, die vanuit Curacao haar diensten aan de andere eilanden zou verlenen. Hoewel de geschiedenis van de vroegere Psychologische Dienst had uitgewezen dat het voor een op Curacao gevestigde centrale landsdienst niet wel mogelijk is om op adequate wijze haar diensten aan de andere eilanden te verlenen, mochten de pleidooien van o.a. de heer F. B. Tromp om ook op Aruba een afdeling van het Pedagogisch Didactisch Bureau te vestigen, toentertijd niet baten. Hoewel met het aantrekken van mej. L. C. Pourrier en mej. B. A. Richardson als begeleidsters voor het TED-programma binnen het kleuteronderwijs op Aruba in 1971 een zekere decentralisatie van het Pedagogisch Didactisch Bureau werd ingezet, waren het meer in het bizonder het door de Bernard van Leer Foundation gesponserd Moedertaalschool-projekt op de Bovenwindse Eilanden en het expliciete decentralisatiebeleid van Minister H. S. Croes die de stoot tot de daadwerkelijke decentralisatie van het Pedagogisch Didactisch Bureau hebben gegeven. En zo werd in oktober 1974 een begin gemaakt met het PDB-afd. Aruba, dat dankzij de stuwende kracht van de heer F. B. Tromp sindsdien gestaag is uitgegroeid en nu een negenmans bezetting telt. Maar de groei van het PDB-afd. Aruba liep parallel aan de groei van de overige afdelingen van het Departement van Onderwijs-afd. Aruba en dit leidde onvermijdelijk tot bizonder grote huisvestingsproblemen: zo moesten in november 1975 de 22 ambtenaren van het Departement van Onderwijs-afd. Aruba een kantoorruimte met een totale vloeroppervlak van ong. 120 m^2 delen. Dankzij de niet nalatende zorg van de heer F. B. Tromp is dit huisvestingsprobleem in september 1976 opgelost en is het PDB-afd. Aruba nu in de voormalige kantoorruimten van het Departement van Onderwijs - afd. Aruba in het Centrale Landskantoor aan het J.E. Irausquinplein gehuisvest, terwijl de overige afdelingen van het Departement van Onderwijs - afd. Aruba nu in het pand aan de Wilhelminastraat 40 gehuisvest zijn. Hoewel de huidige personele bezetting van het PDB - afd. Aruba ondanks haar gestage groei nog ver verwijderd is van de optimale bezetting die dit Bureau gezien haar verzorgingsgebied en -taak zou moeten hebben, hoewel ook de huidige huisvesting van het PDB - afd. Aruba verre van optimaal is, zowel qua vloeroppervlak, als qua ruimtelijke indeling en hoewel de slagkracht van het PDB - afd. Aruba nog te wensen overlaat, kan niettemin gesteld worden dat het PDB - afd. Aruba zich sinds oktober 1974, ondanks een zekere personeelsverloop, in positieve richting ontwikkeld heeft. De leidende hand van de heer F. B. Tromp, Onderwijsdirecteur-Aru-

ba, heeft het PDB - afd. Aruba op de goede weg gezet, aan de PDB - afd. Aruba is nu de taak om op de ingeslagen weg voort te gaan. Meneer Tromp, wij van het PDB - afd. Aruba zijn u zeer dankbaar voor uw vertrouwen en uw steun en wij spreken hierbij de wens uit dat u nog vele jaren temidden van uw gezin van een welverdiend pensioen mag genieten.

Aruba, oktober 1977

RALPH R. VAN BREET

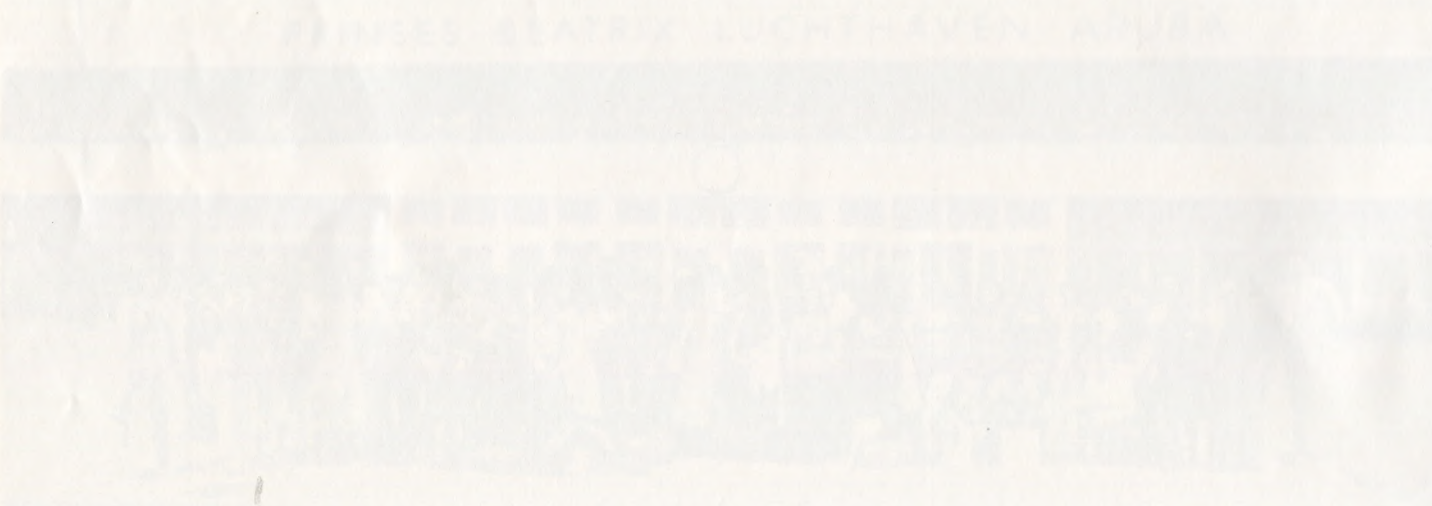

. . . saliendo pa Hulanda cu e becadonan na augustus 1976 . . .

ba, heeft het PDB - afd. Aruba op de goede weg gezet, nu de PDB - afd. Aruba is nu de taak om op de ingeslagen weg voort te gaan. Meneer Tromp, wij van het PDB - afd. Aruba zijn u zeer dankbaar voor uw vertrouwen en [illegible] steun en wij spreken hierbij de wens uit dat u nog vele jaren [illegible] van uw gezin van een [illegible] pensioen mag genieten.

Aruba, oktober 1977

RALPH R. VAN BREET

[illegible] augustus [illegible]